

PATVIRTINTA

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. BV-98

DUOMENŲ SUBJEKTO TEISIŲ ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Duomenų subjekto teisių įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato duomenų subjektų teisių įgyvendinimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) tvarką, duomenų subjekto (ar jo atstovo) prašymo įgyvendinti Apraše nurodytas duomenų subjektų teises (toliau – prašymas, duomenų subjekto prašymas) pateikimo ir nagrinėjimo tvarką.

2. Aprašas taikomas Tarnybai, kaip duomenų valdytojai, įgyvendinant duomenų subjektų – asmenų, kurių asmens duomenys tvarkomi Tarnyboje automatiniu būdu ar neautomatiniu būdu susistemintose rinkmenose, teises.

3. Įgyvendinant duomenų subjekto teises, vadovaujamosi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Europos duomenų apsaugos valdybos gairėmis, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacijomis.

4. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Reglamente (ES) 2016/679.

5. Aprašas parengtas vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679 ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

**II SKYRIUS
TEISĖ GAUTI INFORMACIJĄ APIE DUOMENŲ TVARKYMĄ**

6. Tarnyba informuoja duomenų subjektus apie asmens duomenų tvarkymą užtikrindama sąžiningumo ir skaidrumo principų įgyvendinimą.

7. Tarnyba, rinkdama asmens duomenis tiesiogiai iš duomenų subjektų, duomenų subjektams informaciją apie asmens duomenų tvarkymą, nurodytą Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse, pateikia bendravimo su duomenų subjektu metu tokiu būdu, koku duomenų subjektas kreipiasi į Tarnybą, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas tokią informaciją jau turi ir tiek, kiek tos informacijos jis turi.

8. Kai duomenų subjekto asmens duomenys renkami ne tiesiogiai iš duomenų subjekto, apie šio duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymą Tarnyba informuoja duomenų subjektą pateikdama jam Reglamento (ES) 2016/679 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją:

8.1. per pagrįstą laikotarpį nuo asmens duomenų gavimo, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį, atsižvelgiant į konkrečias asmens duomenų tvarkymo aplinkybes;

8.2. jeigu asmens duomenys bus naudojami ryšiams su duomenų subjektu palaikyti pirmą kartą susisiekiant su tuo duomenų subjektu; arba

8.3. jeigu numatoma asmens duomenis atskleisti kitam duomenų gavėjui – atskleidžiant duomenis pirmą kartą.

9. Tarnyba, gaudama asmens duomenis ne tiesiogiai iš duomenų subjektų, duomenų subjektų apie jų asmens duomenų tvarkymą neinformuoja, kai:

9.1. duomenų subjektas tokią informaciją jau turi ir tiek, kiek tos informacijos jis turi;

- 9.2. tokios informacijos pateikimas yra neįmanomas arba tam reikėtų neproporcingų pastangų;
- 9.3. duomenų gavimas ar atskleidimas aiškiai nustatytas įstatymuose ir kituose teisės aktuose;
- 9.4. kai vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais asmens duomenys privalo išlikti konfidencialūs.

III SKYRIUS TEISĖ SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS

- 10. Tarnyba įgyvendina duomenų subjektų teisę susipažinti su savo asmens duomenimis.
- 11. Tarnyba įgyvendindama teisę susipažinti su duomenimis, duomenų subjektui pateikia:
 - 11.1. informaciją, ar duomenų subjekto asmens duomenys tvarkomi, ar ne;
 - 11.2. su asmens duomenų tvarkymu susijusią informaciją, numatytą Reglamento (ES) 2016/679 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse, jeigu duomenų subjekto asmens duomenys tvarkomi;
 - 11.3. asmens duomenų kopiją.
- 12. Teikiant asmens duomenų kopiją, Tarnyba pateikia duomenų subjektui tik su juo pačiu susijusius tvarkomus asmens duomenis. Teikiant duomenų subjektui duomenų kopiją, užtikrinama, kad duomenų subjektui nebūtų atskleisti trečiųjų asmenų asmens duomenys. Kai duomenų kopijose yra trečiųjų asmenų asmens duomenų, pritaikius duomenų saugumo priemones, panaikinama galimybė šiuos trečiuosius asmenis identifikuoti arba teikiamas duomenų išrašas ar pan.

IV SKYRIUS TEISĖ REIKALAUTI IŠTAISYTI DUOMENIS

- 13. Tarnyba įgyvendina duomenų subjektų teisę reikalauti ištaisyti netikslius ar papildyti neišsamius asmens duomenis.
- 14. Tarnyba, gavusi duomenų subjekto prašymą ištaisyti ar papildyti jo asmens duomenis, nedelsdama patikrina tvarkomų asmens duomenų tikslumą ir išsamumą. Asmens duomenys ištaisomi ar papildomi pagal duomenų subjekto pateiktus asmens duomenis ir juos patvirtinančius dokumentus.
- 15. Tarnyba, duomenų subjekto prašymu ištaisiusi jo asmens duomenis, apie tokį asmens duomenų ištaisymą praneša kiekvienam duomenų gavėjui, kuriam buvo atskleisti asmens duomenys, nebent tai būtų neįmanoma ar pareikalautų neproporcingų pastangų. Duomenų subjekto prašymu Tarnyba informuoja duomenų subjektą apie tuos duomenų gavėjus.

V SKYRIUS TEISĖ REIKALAUTI IŠTRINTI DUOMENIS („TEISĖ BŪTI PAMIRŠTAM“)

- 16. Duomenų subjektas turi teisę reikalauti Tarnybos ištrinti jo asmens duomenis, jeigu toks prašymas gali būti pagrįstas bent viena iš Reglamento (ES) 2016/679 17 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų.
- 17. Tarnyba neįgyvendina duomenų subjekto teisės reikalauti ištrinti asmens duomenis, kai asmens duomenų tvarkymas yra būtinas:
 - 17.1. siekiant laikytis įstatymuose ar kituose teisės aktuose įtvirtintos teisinės prievolės, kuria reikalaujama tvarkyti asmens duomenis;
 - 17.2. siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui;
 - 17.3. siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus.
- 18. Jeigu duomenų subjekto asmens duomenys buvo perduoti duomenų gavėjams, Tarnyba šiuos duomenų gavėjus informuoja apie duomenų subjekto prašymu ištrintus asmens duomenis, nebent tai būtų neįmanoma ar pareikalautų neproporcingų pastangų. Duomenų subjektas turi teisę prašyti, kad jam būtų pateikta informacija apie tokius duomenų gavėjus.
- 19. Jeigu Tarnyba buvo viešai paskelbusi asmens duomenis, kuriuos pagal duomenų subjekto prašymą privalo ištrinti, Tarnyba, atsižvelgdama į turimas technologijas ir įgyvendinimo sąnaudas, imasi pagrįstų veiksmų, įskaitant technines priemones, kad informuotų duomenis tvarkančius duomenų

valdytojus, jog duomenų subjektas paprašė, kad tokie duomenų valdytojai ištrintų visas nuorodas į tuos asmens duomenis arba jų kopijas ar dublikatus.

VI SKYRIUS

TEISĖ APRIBOTI DUOMENŲ TVARKYMĄ

20. Duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad Tarnyba apribotų duomenų tvarkymą, jeigu taikomas vienas iš šių atvejų:

20.1. duomenų subjektas užginčija Tarnybos tvarkomų jo asmens duomenų tikslumą. Tokiu atveju duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymas gali būti apribotas tokiam laikotarpiui, per kurį Tarnyba patikrina asmens duomenų tikslumą;

20.2. yra nustatyta, kad duomenų subjekto asmens duomenys buvo tvarkomi neteisėtai ir duomenų subjektas nesutinka, kad duomenys būtų ištrinti ir vietoj to prašo apriboti jų naudojimą;

20.3. jeigu yra pasiektas asmens duomenų tvarkymo tikslas ir Tarnybai, kaip duomenų valdytojui, daugiau nebereikia šiam tikslui pasiekti surinktų asmens duomenų, tačiau jų reikia duomenų subjektui, siekiant pareikšti, vykdyti ar apginti teisinius reikalavimus;

20.4. jeigu duomenų subjektas pagal Reglamento (ES) 2016/679 21 straipsnio 1 dalį nesutinka, kad su juo susiję asmens duomenys būtų tvarkomi, duomenų tvarkymas gali būti apribotas tokiam laikotarpiui, per kurį Tarnyba patikrina, ar jos teisėtos priežastys yra viršesnės už duomenų subjekto priežastis;

20.5. jeigu duomenų subjektas reikalauja ištrinti jo Tarnyboje tvarkomus asmens duomenis ir yra nustatoma, kad reikalavimas yra pagrįstas, tačiau nėra techninių galimybių duomenų subjekto asmens duomenis ištrinti. Tokiu atveju duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymas gali būti apribotas iki tol, kol duomenų subjekto asmens duomenys bus ištrinti.

21. Tarnyba, gavusi Aprašo 20 punkte nurodytą duomenų subjekto prašymą įvertina, ar duomenų subjekto pateiktas prašymas yra pagrįstas.

22. Jeigu yra nustatoma, kad duomenų subjekto pateiktas prašymas yra pagrįstas, Tarnyba privalo:

22.1. apriboti duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymą (šiuo atveju asmens duomenys yra tik saugomi, jokie kiti duomenų tvarkymo veiksmai nėra atliekami):

22.1.1. automatiniuose susistemintuose duomenų rinkiniuose (skaitmenine forma), asmens duomenų tvarkymą apriboti techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis taip, kad asmens duomenys nebūtų toliau tvarkomi ir jų nebebūtų galima pakeisti, perduoti ir pan., išskyrus atvejus nurodytus 23 punkte. Asmens duomenų tvarkymą apriboti aiškiai pažymint atitinkamomis žymomis;

22.1.2. neautomatiniu būdu tvarkomus asmens duomenų rinkinius (popierine forma), visus dokumentus ar jų rinkinius aiškiai pažymėti atitinkamomis žymomis, apriboti prieigą prie šių dokumentų arba perduoti į archyvą iki tvarkymo apribojimo panaikinimo ar tolimesnio tvarkymo būtinumo, 23 punkte nurodytais atvejais;

22.2. informuoti duomenų subjektą apie jo asmens duomenų tvarkymo apribojimą. Jeigu yra galimybė, nurodyti preliminarų laikotarpį, kurio metu bus apribotas duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymas;

22.3. informuoti duomenų gavėjus apie priimtą sprendimą apriboti duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymą, jeigu duomenų subjekto asmens duomenys buvo teikiami duomenų gavėjams. Informuoti duomenų gavėjų nereikia, kai pateikti tokią informaciją neįmanoma arba pernelyg sunku (dėl didelio duomenų subjektų skaičiaus, asmens duomenų saugojimo laikotarpio, nepagrįstai didelių sąnaudų).

23. Tarnyba gali atlikti asmens duomenų, kurių tvarkymas yra apribotas, tvarkymo veiksmus, išskyrus saugojimą, tik gavus duomenų subjekto sutikimą arba siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus, arba apsaugoti kito fizinio ar juridinio asmens teises, arba dėl svarbių viešojo intereso priežasčių.

24. Kai yra priimamas sprendimas panaikinti apribojimą tvarkyti duomenų subjekto asmens duomenis, Tarnyba, prieš panaikindama apribojimą, privalo apie tai informuoti duomenų subjektą.

VII SKYRIUS TEISĖ Į DUOMENŲ PERKELIAMUMĄ

25. Tarnyba įgyvendina duomenų subjekto teisę į duomenų perkeliamumą tuo atveju, jeigu asmens duomenų tvarkymas grindžiamas duomenų subjekto sutikimu arba sutarties su duomenų subjektu sudarymu bei vykdymu ir jeigu asmens duomenys yra tvarkomi automatiniu būdu.

26. Duomenų subjektas neturi teisės į duomenų perkeliamumą tų asmens duomenų atžvilgiu, kurie tvarkomi neautomatiniu būdu susistemintose rinkmenose, ir jų tvarkymas grindžiamas kitomis nei Aprašo 26 punkte nurodytomis teisėtumo sąlygomis.

27. Duomenų subjektas, kreipdamasis dėl teisės į duomenų perkeliamumą, turi nurodyti, ar pageidauja, kad jo asmens duomenys būtų persiųsti jam, ar kitam duomenų valdytojui. Asmens duomenys persiunčiami kitam duomenų valdytojui, kai tai techniškai įmanoma, ir kai duomenų valdytojas, kuriam persiunčiami asmens duomenys, turi teisę juos gauti ir tvarkyti.

28. Pagal duomenų subjekto prašymą perkelti jo asmens duomenys nėra automatiškai ištrinami. Jeigu duomenų subjektas pageidauja, kad jo asmens duomenys būtų ištrinti, jis turi kreiptis į Tarnybą dėl teisės reikalauti ištrinti duomenis („teisės būti pamirštam“) įgyvendinimo.

VIII SKYRIUS TEISĖ NESUTIKTI SU DUOMENŲ TVARKYMU

29. Tarnyba įgyvendina duomenų subjekto teisę nesutikti su asmens duomenų tvarkymu, tuo atveju, kai asmens duomenų tvarkymas grindžiamas Tarnybos arba trečiosios šalies teisėtais interesais.

30. Duomenų subjektui išreiškus nesutikimą su asmens duomenų tvarkymu, toks tvarkymas Tarnyboje toliau atliekamas tik tuo atveju, jeigu nusprendžiama, kad priežastys, dėl kurių atliekamas asmens duomenų tvarkymas, yra viršesnės už duomenų subjekto interesus, teises ir laisves, arba jeigu asmens duomenys yra reikalingi teisiniams reikalavimams pareikšti, vykdyti ar apginti.

31. Tarnyba duomenų subjektą apie teisę nesutikti aiškiai informuoja ne vėliau kaip pirmą kartą susisiekdama su duomenų subjektu, šią informaciją pateikdama aiškiai ir atskirai nuo visos kitos informacijos.

IX SKYRIUS TEISĖ REIKALAUTI, KAD NEBŪTŲ TAIKOMAS TIK AUTOMATIZUOTU DUOMENŲ TVARKYMU, ĮSKAITANT PROFILIAVIMĄ, GRINDŽIAMAS SPRENDIMAS

32. Tarnyba duomenų subjekto teisės reikalauti, kad nebūtų taikomas tik automatizuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, grindžiamas sprendimas neįgyvendina, nes Tarnyboje dėl duomenų subjektų nėra priimami sprendimai, grindžiami automatizuotu duomenų tvarkymu ir nėra vykdomas profiliavimas.

X SKYRIUS DUOMENŲ SUBJEKTŲ PRAŠYMŲ PATEIKIMAS

33. Duomenų subjektai, siekdami įgyvendinti savo teises, Tarnybai turi pateikti rašytinį prašymą asmeniškai, paštu ar elektroniniu būdu.

34. Prašymas turi būti įskaitomas, asmens pasirašytas, jame turi būti nurodytas duomenų subjekto vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys ryšiui palaikyti ar kuriais pageidaujama gauti atsakymą dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo (adresas, telefono numeris ar el. pašto adresas), kiti asmens duomenys, būtini duomenų subjekto tapatybei nustatyti (gimimo data arba asmens kodas, arba kita informacija), ir informacija, kokią iš Apraše nurodytų teisių ir kokia apimtimi duomenų subjektas pageidauja įgyvendinti.

35. Kai teikiant prašymą naudojamos elektroninių ryšių priemonės, turi būti pateikta pasirašyto

prašymo skaitmeninė kopija arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo autentiškumą.

36. Reikalavimas duomenų subjektui patvirtinti savo asmens tapatybę netaikomas, jeigu duomenų subjektas kreipiasi į Tarnybą dėl informavimo apie asmens duomenų tvarkymą pagal Reglamento (ES) 2016/679 13 ir 14 straipsnius.

37. Savo teises duomenų subjektas gali įgyvendinti pats arba per atstovą.

38. Duomenų subjekto atstovas prašyme turi nurodyti savo vardą, pavardę, kontaktinius duomenis ryšiui palaikyti ar kuriais asmens atstovas pageidauja gauti atsakymą (adresą, telefono numerį ar el. pašto adresą), taip pat atstovaujamo duomenų subjekto vardą, pavardę, kitus asmens duomenis, būtinus atstovaujamo asmens tapatybei nustatyti (gimimo data arba asmens kodas, arba kita informacija), ir pateikti atstovavimą patvirtinantį dokumentą.

39. Jeigu Tarnybai kyla abejonų dėl duomenų subjekto tapatybės arba jeigu duomenų subjekto tapatybės pagal prašyme pateiktą informaciją neįmanoma nustatyti, Tarnyba gali paprašyti papildomos informacijos, reikalingos duomenų subjekto tapatybei vienareikšmiškai patvirtinti.

40. Duomenų subjektui nepateikus prašomos papildomos informacijos per Tarnybos nurodytą terminą, jo prašymas yra netenkinamas.

41. Kreipdamasis dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, duomenų subjektas gali pateikti laisvos formos prašymą arba Aprašo priede nurodytos formos prašymą.

XI SKYRIUS DUOMENŲ SUBJEKTŲ PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMAS

42. Tarnyboje gautas duomenų subjekto ar jo atstovo prašymas nagrinėjamas nedelsiant.

43. Prašymas nagrinėjamas vadovaujantis Aprašo nustatyta tvarka.

44. Prašymas, pateiktas nesilaikant Aprašo 35–37, 40 ir 42 punktuose nustatytų reikalavimų, nenagrinėjamas ir apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, pranešama raštu duomenų subjektui ir nurodomos priežastys.

45. Prašymas, atitinkantis Aprašo 35–37, 40 ir 42 punktuose nustatytus reikalavimus, nagrinėjamas ir duomenų subjekto teisės įgyvendinamos esant Reglamento (ES) 2016/679 sąlygoms, išskyrus Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.

46. Duomenų subjektui ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, pateikiama informacija apie veiksmus, kurių imtasi gavus jo prašymą. Šis terminas prireikus gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams, atsižvelgiant į prašymų sudėtingumą ir skaičių. Per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos duomenų subjektas informuojamas apie tokį pratęsimą nurodant termino pratęsimo priežastis.

47. Jeigu Tarnyba nesiima veiksmų pagal prašymą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, apie tai informuojamas duomenų subjektas nurodant jam neveikimo priežastis ir galimybę pateikti skundą priežiūros institucijai bei pasinaudoti kitomis teisių gynimo priemonėmis pagal Reglamento (ES) 2016/679 79 straipsnį.

48. Atsakymas duomenų subjektui pateikiamas valstybine kalba jo pasirinktu būdu: registruota pašto siunta, įteikiant asmeniškai arba elektroninėmis ryšio perdavimo priemonėmis, užtikrinant perduodamų asmens duomenų konfidencialumą ir vientisumą. Jeigu dėl objektyvių priežasčių neįmanoma pateikti atsakymo duomenų subjektui jo pasirinktu būdu, atsakymas pateikiamas registruotu paštu.

49. Visi veiksmai pagal duomenų subjekto prašymus atliekami ir informacija teikiama nemokamai.

50. Kai prašymai yra akivaizdžiai nepagrįsti arba neproporcingi, visų pirma dėl jų pasikartojančio turinio, Tarnyba gali imti atlyginimą, atsižvelgdama į informacijos teikimo arba pranešimų ar veiksmų, kurių prašoma, administracines išlaidas, arba atsisakyti imtis veiksmų pagal prašymą.

51. Jeigu nagrinėjant prašymą nustatoma, kad duomenų subjekto teisės apribotos Reglamento

(ES) 2016/679 23 23 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais, apie tai pranešama duomenų subjektui.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Visais klausimais, susijusiais su duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymu ir teisių įgyvendinimu, duomenų subjektas turi teisę kreiptis į Tarnybą adresu Labdarių g. 8, Vilnius, elektroniniu paštu info@vaikoteises.lt arba į jos duomenų apsaugos pareigūną interneto svetainėje nurodytais kontaktais.

53. Už duomenų subjektų teisių įgyvendinimą dėl jo asmens duomenų tvarkymo Tarnybos administracijoje **atsakingas** Tarnybos direktoriaus paskirtas darbuotojas, o už duomenų subjektų teisių įgyvendinimą dėl jo asmens duomenų tvarkymo Tarnybos teritoriniuose padaliniuose – Tarnybos teritorinių padalinių vadovai.

54. Atsakingi asmenys, įgyvendindami duomenų subjektų teises, konsultuojasi su duomenų apsaugos pareigūnu.

55. Tarnybos veiksmus ar neveikimą įgyvendinant duomenų subjekto teises duomenų subjektas, taip pat jo įgaliota ne pelno įstaiga, organizacija ar asociacija, atitinkanti Reglamento (ES) 2016/679 80 straipsnio reikalavimus, turi teisę skųsti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (el. paštas ada@ada.lt, www.vdai.lrv.lt) arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

56. Dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo patyręs materialinę ar nematerialinę žalą, duomenų subjektas turi teisę į kompensaciją. Dėl kompensacijos priteisimo jis turi teisę kreiptis į teismą Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.
